

ALSÓ-LENDVAI HIRADÓ

Előfizetési ára
 Egész évre ..... 8 kor
 Fél évre ..... 4 .
 Negyed évre ..... 2 .
 Egyes szám ára 20 fillér.

Felbőlés szerkesztő, lapfajlagjelölés és kiadó:

BALKÁNYI ERNŐ.

MEGJELENIK MINDEN VASARNAP.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: **Fo-utca 22.**

Hirdetéseik díjszabás szerint.

Nyitlitter pertsóra 40 fillér.

Kéziratok nem adának vissza.

A telepítés ügyéhez.

A gazdasági pangás nagy nyomorúságban különösen két fontos kérdés köti le utóbbi időben a magyar társadalmat figyelmét. Az egyik a kivándorlás kérdése, a másik a telepítés ügye. Érdekes, hogy egyik a másikat egészíti ki. Tudvalevően kivándorlásunknak egyik főoka, hogy a parasztság földhöz jutni nem bír, a mint rövidebb időre összeszoruló aratási idején alatt nem bír annyit keresni, a mennyi eltartására elegendő lenne.

Akárhogyan fogtatjuk is a kérdést, bizonyos hogy a telepítési ügynek messze kiható fontossága van állami életünkben. Nem-csupán gazdasági, hanem nemzeti-ségi háttere is. Láttuk csak nemrégiben is, hogy a kormány mintegy 5000 holdas birtokot vásárolt a Délvidéken, hogy ott telepítést eszközöljön. Ha a kormányknak ezzel az volt a szándéka, hogy a szerbek közé magyarokat telepítsen, a magyar felsőnségnek kíván utat egyengetni: akkor ez a legteljesebb dicsérettel vehetjük tudomásul. Abból indultunk ki ugyanis, hogy a kormány teljesen tisztában van a kezdő telepeksek bajaiával, s azokban őket hathatósan támogatván együttel a magyar éor gazdasági érvényesítésének szerez elismerést a nemzetiségek előtt. Azt természetesen még csak fel sem akarjuk tételni, hogy a kormány nem a legteljesebb rokonszenvvel és a mi fő, állandóan gondoskodó figyelemmel kíséri a telepe-

sek sorsát, mert ez esetben a fiaskó, a magyar állam kudarcra lenne.

A mint hogy a multban elég keserves tapasztalatot tettünk arra nevre, hogy a telepítési kérdéseknél a legnagyobb óvatossággal kell eljárni, mert hiszen azzal kell mindenkor számot vetni, hogy a tömegek ellenálló és illetve asszimiláló ereje nagyon is változókon. Hogy csak egy jellemző esetet említsünk, néhány évvel ezelőt a Muraközben dumantuli magyarokat telepitették le. A telepítésnél az volt a vezérelv, hogy a telepes községek egynekgyed résznyi horvát lakóssággal szemben háromnegyed rész magyar telepes legyen. Bárki is természetesen tartotta volna, hogy a túlsúlyban lévő magyarok részükre hódítják az elenyésző számban lévő horvát lakósságot; de bizony nem így történt. Megesett az a csoda, hogy a 25%-nyi horvát lakósság aránylag rövid idő alatt teljesen horvátta tette a 75%-nyi magyarságot.

Ebből az esetből nem akarunk általános következtetéseket vonni, hiszen lehet, hogy ott különös körülmények játszottak közre, megtanít azonban arra, hogy a magyar államnak teljes hatalmi súlyával támogatnia kell a telepeketek asszimiláló munkájukat.

Mint emillettük is, pusztán az erkölcsi támogatás nem mindig vezet célhoz. A telepeketnek anyagilag függetlennek kell lennie, hogy a tudán kívül vállalt kulturmissziót sikeresen szolgálhassa. Csak a legritkább eset-

ben történik meg, hogy a telepes még anyagi gondjai közepett is hiú marad a magyar állameszméhez. A csángótelepek e tekintetben követésre méltó példát nyújtanak. Bármily sok baja — gondja legyen ennek a derek népnek, — megelőződen az évszázados küzdelemben — mindent megmágyarosit maga körül. Ez a munkájuk mennyivél intenzivebb és nemzeti szempontból eredménydusabb lenne, ha anyagilag függetlenek lennének.

A magyar állam immár törvényszerint rendezte a kivándorlasi ügyét, nem marad tehát egyéb hátra, mint az, hogy a telepítési ügyét is mielőbb rendezze. Érre kettős mód kínálkozik. Vagy egy u. n. telepítőtársaság alakul, mely eleve el lenne látva az állami kedvezmények mértékével, s így ebben biztos üzleti alapot találhatna; vagy pedig maga az állam fogja a telepítés munkáját végezni.

Az lenne a legjobb megoldás, ha külföldre, s különösen Amerikába szakadt véreink egy, a magyar állam által kijelölt intézetnél gyűjtenék össze megtakarított pénzüket, s ezenközben mindig tudomásukra lehetne hozni, hogy hol vannak újabb telepítési fókék. A hol az illetők megtetszik, azt az intézet megveszi részére, s ő pedig a vételár megtakarított pénzéből fedezi. Midőn tehát a kivándorló hazajő, itthon tehermentes föld várja.

Természetesen ezek csupán kombinációk, de az ügy fontossága mégis azt kö-

TÁRCA.

V á d.

Hogy egy nagy nőtem vala s nem emeltem: Majd ha karod a doháls-ban kifáradt; Mert nagy véték an: nóni nagyra s megálló, Hol espadknak a törpe tömeg hulláni.

Egy fejlet kimgansáni a sok közöl, Lépkedni bár szerényen, de meg is elől, Bún volt Ádám korától fogva a multban, S a világ vegeig annak veszik sokán.

Megörizni az ónáló akaratot, Hol egy nagy tömeg ajánl barátai jobbot: Balga együgyűségnek tűnik föl nagyon; De biztosab a haladás saját lábón.

Dobálhatsz nagy tömeg engem moeskos sárral, S ha erre rá untál, akár zaptajással; Véleményem ugyan meg nem ingat, Lelkemet vértzi a tiszta öntudat.

És jól ismerem nemtelen szokásokat: Majd ha karod a doháls-ban kifáradt; S ha látod, hogy én még is helyemen állok, A hajlongást idvözlesem magyarázól.

Csak dobálodál még tovább, csak hurrogass, Én szárnyak köztetek, mint a büszke sas; A pokoli lárna és a hajladózás; Csak jel arra, hogy észrevettetek s nem más.

Emek pedig en szívőből örövendü tudok, Mert majd jönnek a messzebb lato utadok, Kik a ram hányt sárlól ostopot formálnak Emlekkül eszmen halhatatlanságának.

Lebunkózhatsz nagy tömeg, kégyet nem esdek, Egeem nem vezérel semmiféle érdek, Azert ki is mondom az igazat, melyet Legyőzni soha sem s csak tagadni lehet.

Tudom, hogy iteletem faj: közvélemény! Amde én a függesnek bársony szönyögen Mindenkoron csak sáros lábál tapadok; És iteletem rejlett fényo fellobog.

Tudom, hogy rettentően feletemes vagy, Hogy hatalmad szabadság s öde fölött meg; De egy erőtlen lelek meggyőződésed: S a tiszta lelkiismeret erősebb, mint te.

Igazán századunknak anyyi a baja, Hogy ha az ember orvoslani akarja, Azt sem tudja, hogy voltaképpen hol kezdje, Melyik azon a veszélyesebb raklone.

Az álmaltevőség foglat helyet mindenütt, Az emberiségben sajgó sebet ez üntat; Napviagot nem lat sok idvös gondolat, Mert az ember sokszor inkább csak nyel s (hallgat).

Nem-e valódi átok a részvétlenség. Mint nyakunkra küldött a pokol s nem az ég? Igen, ez is a műveltség nevében el; S perzel, mint a lángs foyaszt, mint a teli szél.

Nem taposuk-e sokszor lábál az erényt És nem itte föl helyén a gaz fejet? S van-e valaki, ki miatt szó emel, Ha önös érdeke ityet nem követel?

Mind jólban hanyom-velem a dolgokat, Lázis képezetem által messzebb ragad: Látom a vétketeket vettekkel halmozva; A világ a bünök szótó birodalma.

Hányan hordják az ártatlanság álarcat, De hogy ha azt egy szép napon lerántanák; Az en velken aligha el lenne förléve, A megzavarodott világ nagy szömebe!

Vihar Győző.

Egy rom története.

— Elbeszélés. —

Ira: FALINKAS BÉLA.

Egy romhalmaz áll előtünk, melyet egy feloldott kert vesz körül. Meglátszik rajta, hogy gazdatlanul áll, mert gondozó keznek a legkisebb nyoma sem látható benne.

Valamikor valóságos paradicsomi hely volt ez, ahol szivesen váltáztott magának tanyát a dalos fölemle, ahol állando volt a muzsikák kedves zeneje s ahol a hold is oly kedvesen, oly szerelmen tudott elmélazni a gyönyörű park misztikus valóján.

Nem volt párja sehol e gyönyörű kertnek. A mágnások, a fejedelmek e nemű alkotási nagyban hátul állottak mögötte minden tekintetben,

mezik a horvát éredek. Hát kik azok a bajnokok? Mondja meg nekünk is a varasdi újság, hadd nézzük a szemükbe.

— **Haboru haduzenent nélkül.** Nagy és kiterjedt nemzetség a Kolompárok sator alatt lakó nemzetsége, rajukat becsatolt ki magából s több vajdaságot képeznek. A rokonság már annyira feloldóska ment, hogy háborút viselőnek egymással, ha valami fölött összeközlőböznek. Egy zalati törzset viszonyban állott a Vasvár körül tanuzajo Kolompárokak. Az ifjak szive azonban nem sokat törődik az öregok haragjaival s miutan Kolompár Lajosnak nem adták oda a Kolompár Paprika nevezeti bogár szemű leányt, egy sötét éjszakan megöszköttette anélkül, hogy a szokasos ajándékokat a szülők részere haltra hagyta volna. Felkereskedt a megszerzett vajdaság mindenét, lajusa s rajtaadott a rablon és családján a vasvár erdőben. Folyt a harc elkeveredtetit. A Paprika szemben állt saját satorának nevel s vítezz küzdött, amig je nem ütöttek; csakhanar melege fedt meg hat küzdő s mire a esendörök a helyszinere érték, mindenki verteit. Aki tetteit elfutott, de több súlyos sebesítit a helyszinere maradt.

— **A magyar városok országos szövetsége** Várhíd Lajos zalaegerszegi polgármester kezdeményezésere folytan Budapestben f. hó 15-én megalkült. Az alkalotti közgyűlés nevezett polgármestert választotta elnökül.

— **Szövetkezek kérdés — detail utazatas.** A Magyar borkereskedok országos egyesülete, miunt már jelenteltük, elhatározta, hogy f. evi augusztus közepén Budapeston országos kongresszust rendez, melynek napirendjere egyelőre két indítványt állit es pedig: állásfoglalás a szövetkezek állami támogatasa ellen es állásfoglalás azon gyárosok es nagykereskedok ellen, akik a legutolsó fogyasztot is felkeresik. A kongresszusra természetesen az összes hazai borkereskedok meghívának s a kongresszuson zálo részvevő nemcsak, hogy díjtalan, hanem az előkészítő költségviselőknek is szerezzen. A kongresszus tanácskozásának tárgyai oly kiválóan fontosak nemcsak minden borkereskedore, hanem általában minden kereskedore nevez, hogy kívánatos volna, ha a kongresszuson nemcsak az ország összes borkereskedok, hanem a többi szakmak is részt venneének.

— **A tejszövetkezek szaporodasa.** A földművelésügyi miniszterium most adta ki a magyar tejszövetkezek 1903. évi kimutatását, amelyből kitűnik, hogy het év alatt a tejszövetkezek száma 517-re szaporodott. A tagok száma 50.450, az illetékesek 94.064. Ezek a szövetkezek a múlt évben 88.6 millió liter tejel dolgoztak fel. Evi bevételük 10.5 millió korona volt. A tejszövetkezek 39 vármegyében vannak megoszolva. A tejszövetkezek szaporodásával vajkivitelünk is jelentősen növekedett. A kivitel értéke a növekvő felhasználás dacára máris meghaladta a 10 millió koronát.

— **A Magyar Festőművészet Albuma.** A magyar könyvtárványok terén, feltűnést keltő díszmunkával fog a Pesti Napló — a Magyarországi karácsonyi ajándékul kedveskedni. Címe: A Magyar Festőművészet Albuma, es gyönyörű foliátalja lesz a magyar festőművészet remekeinek, Kupeczytól es Manyókitól kezdve a jelenkorig, mikor Munkácsy Mihály, Székely Bertalan, Lotz Károly, Benczur Gyula, Madarász Viktor es Zichy Mihály vezetésével hatalmas gárda szolgálta a magyar festőművészetet. A magyar irodalomban nem jelent meg még ehhez hasonló nagy koncepciójú díszmű. Ötven magyarországi magyar festőművész fogja es díszmunkát ékesíteni, művészi reprodukciókban. E gyönyörű könyvet karácsonyi ajándékul megkapja a „Pesti Napló” minden állandó előfizetője es díjtalanul megkapja mindam új előfizetője, aki egész évben át fel vagy nyegyedvenként egy havonként, de megszakítás nélkül fizet elő a „Pesti Napló”-ra. A „Pesti Napló” előfizetési ára: egy évre 28 kor. Szorokszósége es kiadóhivatala: Budapest, VI., Andrássy-ut 27.

Piaczi gabonaárak.

Baza	14 K. 90 fill.
Rozs	11 K. 20 fill.
Arpa	11 K. 70 fill.
Zab	11 K. 30 fill.
Tengeri	11 K. 10 fill.
Burgonya	3 K. 20 fill.

Hirdetések.

Értesítés!

Van szerencsem a n. é. közönséget értesiteni, hogy Zala-Baksán egy

kályha-műhelyt

nyitottam.

Elvállalok mindenemű, a mai kornak megfelelő es jó minőségű cserép-kályhák elkészítését, továbbá átalakítás es javítását pontosan es juttanyos ár mellett.

A n. é. közönség b. pártfogását kéri

Nagy Ferencz

kályha mester,
Zala-Baksán.

Egy irni olvasni tudó fiu a helybeli

ernyőgyárban

tanonecznak

felvétetik.

Egy jó hazból való fiu

pincesz es mészáros

tanonecznak

azonnal felvétetik

SZIVÓS LAJOS

vendéglőjében
MURASZERDAHELYEN.

Keil-lakk

legkitűnőbb mázólo-szer puha padló számára.

Keil-fele viasz-kenős kemény padló számára
Keil-fele fehér „Glasur” fenyémző 45 kr.
Keil-fele arany-fenyémző képereteknek 20 kr.
Keil-fele szalmakalap-festék minden színben.

Mindenkor kaphatók:

Arnstein Benő (Graner Testvérek utóda) cégénel Alsólendván.

A PESTI NAPLÓ új karácsonyi ajándéka

A Magyar

Festőművészet Albuma.

Páratlan dísz, külső kiállításán es belső tartalmában egyedül álló remekmű az, amelyet a „Pesti Napló” az 1904. évi karácsonyára szánt megajándékolni olvasóinak. Eddigi karácsonyi ajándékainak dicső sorozatát folytatja most a „Pesti Napló”, új es minden eddigi ajándékot messze túlszárnyaló díszművel, melynek címe ez lesz:

A Magyar Festőművészet Albuma

A magyar festőművészet remekeinek gyönyörű foliátalja lesz ez a páratlanul álló díszmunka, amely a magyar festés remekait fogja felolteni a XVII. század nagy magyar festőitől, Kupeczytól es Manyókitól kezdve egész a jelenkorig, mikor Munkácsy Mihály, Székely Bertalan, Lotz Károly, Benczur Gyula, Madarász Viktor es Zichy Mihály vezetésével hatalmas gárda szolgálta a magyar festőművészetet. A magyar irodalomban nincs még olyan mű, amely a magyar festőművészetet ilyen gazdag díszmunkával mutatja be. Ötven nagyabizsú festőművész szemelünk ki, amelyet mesteri kitűntel

ötven műlapon

mutatunk be a magyar közönségnek. Az ötven műlapon nagy része gyönyörű

sok színyörűség kép

A Pesti Napló előfizetési ára egész évre 28 kor., félve 14 kor., negyedve 7 kor., egy hóra 2 kor., 40 fill. Szorokszósége es kiadóhivatala:

Budapest, VI., Andrássy-ut 27. szám alatt van.

lesz, olyan, mint amelyet a Vörösmarty-Albumot eseményesvé avattak a magyar könyvtárványon. Ezenkívül a magyar festőművészet történetét a könyvben először esztétikusán érdekes es népszerű előadásban fogjuk megmutatni. A szöveteg számos festőművészt es szöveteg köze nyomott másolata fogja kisérni, hogy az ötven többszínymásos műlapon együtt a Magyar Festőművészet Albuma a legdrágább es legértékesebb tára lesz a magyar festőművészetnek. A „Magyar Festőművészet Albuma” meg fogja kapni a Pesti Napló minden előfizetője, aki az év végéig, akár havonta is, de állandóan es megszakítás nélkül előfizető marad. Minden feltevéres elkerülésé végett azonban meg kell jegyeznünk, hogy azok az új előfizetők, akik az 1904. évre szóló előfizetőik fejében a Vörösmarty-Albumot megkapták a Magyar Festőművészet Albumára csak úgy tarthatnak igényt, ha egy további egész évre előfizetnek.

Egy jó házból való fiu

tanulónak

felvételik

BALKÁNYI ERNŐ

könyvnyomdájában, Alsó-Lendva

VILÁGHÍRŰ!

a „RECORD” festészeti műintézet a kiválóan sikerült életnagyságu arcképeit, melyeket elismert művészek által készített. Számos (kir. közegyező által hitelesített) díjszerű levelet a világ minden tájáról.

Elsőrangú képek árai:

Olaj-, aquarell- és pastell-festésben
feykép után 48-63 cm. nagyságban 20 K.
Legtöbbnyire kivételül Brom-Platin 5 K.
és kretarajz

Részletes árjegyzék bérmentve

Egy életnagyságu festményt készítnék mindenkinék **teljesen ingyen**, ha részünkre 5 rendeletet szerez és azokat egyenként vagy egyszerre beküldi.

„RECORD”

festészeti műintézet

Budapest, VII., Rottenbiller-u. 46.

Mindenféle**T É G L A**

ugy mint: faltégla, lyukas és tömör sajtó, faltégla, igen alkalmas nyers építkezésekhez, továbbá hód farku és hornyolt teletserép, valamint orr-, kövezet-, kut-, csatorna-, párná- és jászoltégla, ugy alagsó is a legjobb minőségben bármely állomásra szállítva kapható az alatt nevezett téglyárbán.

Árjegyzékkel és mintával szívesen szolgál

Uradalmi Gőztéglyagyár
Sárvár.

**BRAZAY FÉLE
SOSBORSZESZ**

SOSBORSZESZ

**NAGY ÜVEG ÁRA: 2 KORONA
KIS ÜVEG ÁRA: 1 KORONA**
HASZNÁLATI UTASÍTÁS MINDEN ÜVEGHEZ
MELLEKELVÉ VAN!

Magyar Országos Központi Takarekpénztár**BUDAPESTEN, Deák Ferenc-utca 7. szám**

engedélyez a legkedvezőbb feltételek mellett

törlesztéses jelzálogkölcsonőket földbirtokokra

a kimutatott földado vagy a színhelyen fogantatosított beülés alapján.

Kölcsonőkérvényekhez a telekönvyi kivonattal és kazatseri birtokiv**hitelesített alakban csatolandó.**

A legkisebb engedélyezhető kölcson 2000 korona. Drága kölcsonok convertaltatnak olcsobbakra.

Bárminemű kérdések a fenti címhez intézve, gyors elintéztést nyernek.

A Franklin-Társulat kiadása.

A

Magyar Remekirók

a magyar irodalom főművei

ötödik sorozata most felent meg s így most már 25 kötet került ki a magyar remekiróknek eme leggodosabb és legdíszesebb kiadásából.

A mostani ötödik sorozat különösen érdekes. Ebben jelentek meg Pázmány Péter válogatott munkái is. Ezt a kötetet jeles tudósunk, Fraknói Vilmos oly bevezetéssel látta el, mely Pázmány Péter életét és munkásságát vázolja és méltatja, s egyuttal a XVII. század irodalmáról, az akkori magyar társadalmi- és közcivisnyokról érdekes esszét is nyújt.

Ugyancsak ez a sorozat Bajza József három évtizedre menő munkásságának legjavát is beillesztli a magyar remekirók közé. E kötetet Badics Ferenc válogatta össze és látta el nagybecsű előszóval.

E két kötetten kívül megjelent még az V-ik sorozatban Vörösmarty V. köteté, Arany János III. köteté és Szigligeti II. köteté.

A már előbb megjelent négy sorozatban a következő művek jelentek meg:

Arany János munkái I. és II. kötet. Sajtó alá rendezte Riedl Frigyes.

Csiky Gergely színművei. Sajtó alá rendezte Vadnay Károly.

Czuczor Gergely költoi munkái. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta Zoltvány Iren.

Garay János munkái. Sajtó alá rendezte Ferenczi Zoltán.

Kazinczy Ferenc művei. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta Vaezy János.

Kisfaludy Sándor munkái. I. kötet. Sajtó alá rendezte Heinrich Gusztáv.

Kölcsey Ferenc munkái. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta Angyal David.

Kossuth Lajos munkáiból. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta Kossuth Ferenc.

Kurucz költeszet. Sajtó alá rendezte Ermeti Pál.

Reviczky Gyula összes költemenyei. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta Koroda Pál.

Gróf Szechenyi Istvan munkáiból. I. kötet. Sajtó alá rendezte Berzeviczy Albert.

Szigligeti Ede színművei I. kötet. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta Bayer József.

Tomba Mihály munkái I. és II. kötet. Sajtó alá rendezte Levay József.

Vajda János kisebb költemenyei. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta Eendrödi Sándor.

Vörösmarty Mihály munkái I., II., III. és IV. kötet. Sajtó alá rendezte Gyulai Pál.

A Magyar Remekirók gyűjteménye tizenegy 5 kötetes sorozatban jelenik meg. A teljes 55 kötetes munka ára 220 korona; az ennek kiegészítőjeként megjelent Shakspeare összes művei hat kötetbe kötve ára 30 korona, melyet a Magyar Remekirók vevői 20 korona kedvezményesen áron kapnak.

Megrendeléseket elfogad minden könyvkereskedés és a

Franklin-Társulatmagyar irodalmi intézet és könyvnyomda.
(Budapest IV., Egyetem-u. 4.)